

De GHOR adviseert gemeenten over medische voorzieningen en hygiënemaatregelen bij publieksevenementen. Bij evenementen met weinig of geen gezondheidsrisico's hanteert de GHOR het standaardadvies. Dit advies kan in zijn geheel, of alleen de onderwerpen die van toepassing zijn, door de gemeente worden toegevoegd aan de vergunning.

Wanneer is maatwerkadvies nodig?

Is er sprake van evenementen met een verhoogd risico, dan is een maatwerkadvies wenselijk. Dit betreft de volgende evenementen:

- Evenementen waarbij meer dan 4.000 gelijktijdig aanwezige bezoekers en/of deelnemers verwacht worden.
- Evenementen met de volgende bijzonderheden of risico's:
  - Beperkte bereikbaarheid/toegang van een medische post (ziekenhuis, huisarts, zorginstelling, etc) door mogelijke afsluiting van het evenement;
  - Zware fysieke inspanning voor de deelnemers, in het bijzonder hardloopevenementen en mud- en obstacleruns;
  - Een kwetsbare doelgroep (kinderen/jongeren, ouderen, mindervaliden) indien er geen professionele begeleiding aanwezig is;
  - Aanwezigheid van dieren / levende have;
  - Evenementen in, op of rondom natuurwater;
  - Evenementen met gemotoriseerde voertuigen;
  - Colorruns.

Het standaardadvies bestaat uit drie onderdelen:

1. GENEESKUNDIG ADVIES
2. GEZONDHEIDSKUNDIG ADVIES
3. TECHNISCHE HYGIËNEZORG

1. GENEESKUNDIG ADVIES

BASIS EERSTE HULP(EHBO NIVEAU) / EVENEMENTEN EERSTE HULP

- Bij minder dan 1.000 gelijktijdig aanwezige bezoekers/deelnemers dient de organisator zelfstandig de inschatting te maken of het evenement de aanwezigheid van een Basis Eerstehulpverlener gewenst zijn. Hierbij geldt verantwoord gastheerschap.
- Bij 1.000 tot 2.000 gelijktijdig aanwezige bezoekers en/of deelnemers dienen er minimaal twee gediplomeerde Basis Eerstehulpverleners aanwezig te zijn.
- Tot 3.000 gelijktijdig aanwezige bezoekers en/of deelnemers dienen er minimaal drie Basis Eerstehulpverleners te zijn.
- Tot 4.000 gelijktijdig aanwezige bezoekers en/of deelnemers dienen er minimaal vier Basis Eerstehulpverleners te zijn.
- Zorg ervoor dat de Basis Eerstehulpverleners goed verdeeld zijn over het terrein.
- De Basis Eerstehulpverleners zijn altijd herkenbaar en bereikbaar (portofoons en/of GSM).
- De organisatie zorgt dat er heldere afspraken worden gemaakt tussen organisatie, beveiliging en de Basis Eerstehulpverleners over de inzet van medische hulpverlening en het alarmeren van de MKA.
- Wanneer de verwachting is dat er (bovenmatig) veel alcohol/drugs gebruikt wordt tijdens het evenement, dan dient minimaal de helft van de Basis Eerstehulpverleners in het bezit te zijn van de competentie “Evenementen Eerste Hulp”, zie veldnormen”.
- U dient een Zorg-post, EHBO post / ruimte in te richten volgens de in de veldnorm EZO gestelde eisen. Denk hier met name aan herkenbaarheid en bebording voor aanwezigen en bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten.

Na afloop van het evenement ontvangen wij graag een ingevulde evenementenrapportage. Dit kan gedaan worden door bijgevoegde link in te vullen: [Evenementenrapportage GHOR BMWN](#)

VELDNORM EZO

Het ingezette personeel en materiaal dient te voldoen aan de in de [veldnorm EZO](#) gestelde eisen. Het is aan de organisator om dit te controleren.

AED

Gelet op de aard van het evenement en/of de doelgroep adviseren wij de aanwezigheid van AED(s) (Automatische Externe Defibrillator).

2. GEZONDHEIDSKUNDIG ADVIES

ALCOHOLPREVENTIE IS EERSTE HULP(EHBO NIVEAU) / EVENEMENTEN EERSTE HULP

Sinds 1 januari 2014 zijn jongeren onder de 18 die in de openbare ruimte alcohol bij zich hebben strafbaar. Wanneer er een evenement wordt georganiseerd is het belangrijk welke maatregelen worden genomen om het alcoholgebruik onder jongeren te beperken.

GEHOORSCHADEPREVENTIE

Ieder jaar lopen tienduizenden jongeren in Nederland gehoorschade op door vrijetijdslawaai, ongeveer de helft tijdens het uitgaan. Om gehoorschade te voorkomen dient blootstelling van bezoekers aan geluidsniveaus hoger dan 103 dB(A) (Leq, gemiddelde geluidsniveau gemeten over 15 minuten) tijdens een evenement te worden voorkomen.

Een lager niveau, namelijk 92,5 dB(A) (Leq, gemiddelde geluidsniveau gemeten over 15 minuten, op 2 meter boven de vloer, ter hoogte van hoogst blootgestelde bezoeker), is het gezondheidskundig streefpunt. Indien bezoekers worden blootgesteld aan geluidsniveaus hoger dan 92,5 dB(A), dan dienen er betaalbare en goede oordoppen (géén schuimdoppen maar oordoppen met filter) te worden aangeboden door de organisator.

Daarnaast dient de organisator de bezoekers actief te informeren over de risico's van gehoorschade en wat een bezoeker er zelf aan kan doen om gehoorschade te voorkomen. Check het [Infoblad gehoorschadepreventie](#) op onze website.

BEREIKBAARHEID VOOR HULPDIENSTEN

- De bereikbaarheid en toegankelijkheid tot het evenemententerrein voor ambulances en overige geneeskundige hulpverleningsvoertuigen wordt gegarandeerd door een aan- en afvoerroute van minimaal 3 meter breed en 3,5 meter hoog aan te houden. Een opgeroepen ambulance dient bij de ingang van het evenemententerrein, aan de openbare weg, te worden opgevangen en verder begeleid naar de plaats incident.
- Bij spoedgevallen dient het evenemententerrein goed begaanbaar te zijn voor ambulances.

WEERSOMSTANDIGHEDEN

Deze kunnen effect hebben op de gezondheid van deelnemers en bezoekers van het evenement. Mogelijke maatregelen bij warme weersomstandigheden zijn:

- Zorg voor goede communicatie voorafgaand en tijdens het evenement over wat bezoekers kunnen doen om gezondheidsklachten te voorkomen;
- Gratis (koud) waterversprekking;
- Creëren van voldoende schaduwplekken (ook bij de EHBO-post);
- Het openen van de zijkanten van aanwezige tenten;
- Beperken van lichamelijke inspanning;
- Zorg voor het opschalen van de medische organisatie (inzet extra EHBO-ers);
- Rust EHBO-posten uit met plantenspuiten en ventilatoren om oververhitte slachtoffers te laten afkoelen (door verneveling van het water);
- Maak de sanitaire ruimtes extra goed schoon;
- Overweeg om, bij hoge temperatuur en hoge luchtvochtigheid in combinatie met intensieve activiteiten, (in overleg met betrokkenen) het evenement in te korten qua afstand/tijdsduur of zelfs af te gelasten. Dit is met name van belang bij sportevenementen bij hoge aantallen "amateurs" en onervarenheid onder de deelnemers en bij (dance)festivals;
- Bij zeer (extreem) warm weer volgt een aanvullend advies vanuit de GHOR.

Mogelijke repressieve maatregelen bij kou of bij de combinatie wind en nat worden:

- Beschikbaarheid van poncho's/warmtedekens;
- Creëren van verwarmde ruimtes;
- Verstrekken van warm eten en/of drinken.

3. TECHNISCHE HYGIËNEZORG

TOILETVOORZIENING.

Op elk evenement moeten voldoende toiletten aanwezig zijn. Men dient te voorzien in minimaal twee toiletten, met als vuistregel: één toilet per 150 gelijktijdig aanwezige bezoekers, op een maximale loopafstand van ca. 150 meter, tenzij de duur van het evenement of de aanwezigheid van bestaande toiletvoorzieningen dit niet noodzakelijk maken. Dit naar inschatting van de organisator in het kader van goed gastheerschap. Factoren die van belang zijn voor het bepalen van het benodigde aantal toiletvoorzieningen zijn:

- het aantal te verwachten bezoekers;
- de samenstelling van het publiek (mannen, vrouwen, jeugd, etc.);
- de gemiddelde verblijfstijd (dag evenement of meerdaags evenement);
- het soort evenement (vanwege het gedragspatroon);
- het type toiletten (toiletten op waterspoeling of mobiele toiletten) dat wordt gebruikt;
- de verwachte piekdrukke (bijvoorbeeld showpauzes);
- het consumptieve gedrag (wordt er veel gedronken?).

5% van het aantal herentoiletten mag vervangen worden door urinoirs. De toiletvoorziening dient gescheiden te zijn voor mannen en vrouwen. Voor mindervalide bezoekers dient een speciale toiletfaciliteit aanwezig te zijn. Plaats geen of minder urinoirs als u veel kinderen op het evenement verwacht.

De volgende voorwaarden zijn van toepassing bij de toiletvoorziening:

- De toiletten dienen regelmatig geïnspecteerd en schoongemaakt te worden;
- In de onmiddellijke nabijheid van een toilet dient een op het waterleiding aangesloten handwasvoorziening aanwezig te zijn;
- Voor evenementen die plaatsvinden met horecagelegenheden er omheen, is het advies om afspraken te maken over het gebruik van hun toiletgelegenheden.

LEGIONELLAPREVENTIE

Mensen kunnen ziek worden door het inademen van legionellabacteriën. Deze bacteriën kunnen groeien in waterinstallaties en in de lucht komen als het water wordt verneveld. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij douches, sierfonteinen, whirlpools en watermistssystemen (bestemd voor het verkoelen van de omgeving). Onder bepaalde omstandigheden kunnen legionellabacteriën zich vermeerderen.

Gelet op legionellabesmetting zijn aanvullende voorschriften voor de drinkwatervoorziening nodig. Check hiervoor de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl of www.ggdhvb.nl

DRINKWATERVOORZIENINGEN

Sommige terreinen hebben bestaande voorzieningen. Het kan ook voorkomen dat u tijdelijke drinkwatervoorzieningen moet plaatsen die na het evenement weer verwijderd worden. Let bij zowel bestaande als bij tijdelijke drinkwatervoorzieningen op de volgende regels:

- Zorg dat het drinkwater in de waterinstallaties van drinkwaterkwaliteit is;
- Zorg dat de waterinstallatie voldoet aan de algemene voorschriften voor drinkwaterinstallaties van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN 1006), en aan de aansluitvoorwaarden van het waterleidingbedrijf. Houd er rekening mee dat er een apart Waterwerkblad (1.4 H) is voor tijdelijke drinkwaterinstallaties waaraan u moet voldoen;
- Afwijkingen zijn alleen toegestaan op basis van een risicoanalyse en in overleg met het waterleidingbedrijf. U kunt deze werkbladen downloaden via www.infodwi.nl;
- Zorg op de volgende evenementen voor voldoende gratis drinkwater, bijvoorbeeld door tappunten te plaatsen of flesjes drinkwater te verstrekken. Dit is met name bij dance-events, evenementen waar deelnemers hoge inspanningen leveren (sportevenement) en evenementen waar sprake is van hoge temperatuur (>25 °C).
- Check ook [het infoblad tijdelijke watervoorzieningen!](#)

AFVALVERWERKING

Afval kan, indien het niet adequaat en frequent wordt opgeslagen en verwijderd, een bron van ziektekiemen zijn. Afval trekt ook ongedierte aan die op hun beurt weer ziektekiemen bij zich kunnen dragen. De opslag en verwijdering moeten om die reden aan strenge eisen voldoen:

- Verzamel dagelijks of zo nodig meerdere keren per dag het afval bij een aparte opbergplaats;
- Sla het afval op in afsluitbare afvalcontainers;
- Zorg dat het afval tijdig wordt opgehaald en met die frequentie dat er geen afval rondom of buiten de afvalcontainers wordt gedeponed;
- Houd deze afvalplaats zodanig schoon dat ratten en andere ongedierte niet worden aangetrokken.

Voor meer informatie zie de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl of www.ggdhvb.nl

OVERNACHTING

Meer informatie vindt u in het [infoblad overnachting bij evenementen](#).

TIJDELIJKE EETGELEGENHEDEN.

Op veel publieksevenementen zijn tijdelijke eetgelegenheden aanwezig. Om te voorkomen dat mensen ziek worden van voedsel, is het van groot belang dat er op een hygiënische wijze wordt gewerkt. De Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit is toezichthouder en controleert op basis van de warenwet. Indien er etenswaren worden verkocht dan zijn er één of meerdere hygiëncodes en de HACCP van toepassing. Hierin zijn de belangrijkste eisen voor het produceren, verwerken en distribueren van levensmiddelen in tijdelijke bedrijfsruimten opgenomen.

Lees meer hierover in de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl of www.ggdhvb.nl

BBQ

Voor informatie over veiligheid en hygiëne bij een BBQ, zie de hygiënewijzer op www.ggdwestbrabant.nl of www.ggdhvb.nl

MELDING INFECTIEZIEKTE

Indien er sprake is van het optreden van (vermoedelijk) een infectieziekte, dient de organisatie van het evenement dit te melden bij de GGD. In overleg met de arts infectieziekten van de GGD wordt bepaald, welke maatregelen er moeten worden genomen.

Voor het melden van infectieziekten belt u tijdens kantooruren naar (076) 528 28 20 (GGD West-Brabant) of (073) 640 40 74 (GGD Hart voor Brabant). Bel buiten kantooruren naar (0900) 367 67 67. Check ook www.ggdwestbrabant.nl of www.ggdhvb.nl.

TATOEAGES EN PIERCING

De organisator van elk evenement waarop getatoeëerd (ook permanent make-up op vakbeurzen e.d.) en/of gepierced wordt (ook gaatjes prikken in oren en neusvleugels) dient twee maanden voor aanvang van het evenement dit te melden bij de regionale GGD.

Voor een aanvraag voor een vrijstelling tatoeëren en piercen bij een evenement kunt u terecht bij de [GGD Hart voor Brabant](#) of [GGD West-Brabant](#)

EVENEMENT MET DIEREN

In het [infoblad aanwezigheid van dieren](#) leest u meer over de richtlijnen voor evenementen met dieren.

EVENEMENT IN, OP OF RONDOM NATUURWATER

Indien er activiteiten in, op of rondom open (ongecontroleerd) water georganiseerd worden, gelden daar specifieke aandachtspunten voor. Lees hierover meer in het [infoblad voor evenementen in, op of rondom natuurwater](#)

Meer informatie

Neem dan contact op met één van de evenementenadviseurs of mail naar: evenementen@ghorbrabantmwn.nl